

SiS I KORTHET 2024

EN SAMLING STATISTISKA UPPGIFTER OM SiS

INNEHÅLL

Tabellförteckning.....	2
SiS uppdrag.....	3
Innehållet i rapporten	4
Platser på särskilda ungdomshem	5
Intagningar på särskilda ungdomshem	5
Ungdomsvård	5
Utskrivningar från särskilda ungdomshem.....	7
Avvikningar från särskilda ungdomshem.....	8
Särskilda befogenheter på särskilda ungdomshem.....	9
Platser och intagningar	10
Sluten ungdomsvård	10
Frigivningar.....	11
Särskilda befogenheter inom sluten ungdomsvård	11
Platser på LVM-hem	12
Intagningar på LVM-hem.....	12
Missbruksvård	12
Utskrivningar från LVM-hem	14
Avvikningar från vård enligt LVM samt vårdavbrott	16
Särskilda befogenheter på LVM-hem	17
Begrepp	18
Aktuella lagar och paragrafer – utdrag.....	19

TABELLFÖRTECKNING

SIS UPPDRAG.....	3	MISSBRUKSVÅRD	12
INNEHÅLLET I RAPPORTEN	4	Platser på LVM-hem	12
UNGDOMSVÅRD.....	5	Tabell 21. Antal och andel fastställda platser efter typ av plats, kön och år.....	12
Platser på särskilda ungdomshem.....	5	Intagningar på LVM-hem	12
Tabell 1. Antal och andel fastställda platser efter typ av plats, kön och år.....	5	Tabell 22. Antal intagningar och individer som togs in efter kön och år.....	12
Intagningar på särskilda ungdomshem.....	5	Tabell 23. Antal och andel intagningar efter lagrum för placering och år.....	12
Tabell 2. Antal intagningar samt antal unika individer som togs in enligt LVU och SoL efter kön och år.....	5	Tabell 24. Antal intagningar enligt LVM och SoL efter ålder; år och kön.....	13
Tabell 3. Andel intagningar enligt LVU och SoL efter lagstöd, år och kön.....	6	Tabell 25. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning (LVM och SoL) efter år och kön.....	13
Tabell 4. Antal intagningar enligt LVU och SoL efter ålder; år och kön.....	6	Tabell 26. Andel intagningar enligt LVM efter missbruksmedel, år och kön.....	13
Tabell 5. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning enligt LVU och SoL efter år och kön.....	6	Utskrivningar från LVM-hem	14
Tabell 6. Antal intagningar enligt LVU och SoL efter orsak till vård, år och kön.....	7	Tabell 27. Antal och andel utskrivningar efter lagrum vid utskrivningstillfället och år.....	14
Utskrivningar från särskilda ungdomshem.....	7	Tabell 28. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vård dygn enligt LVM och SoL efter år och kön.....	14
Tabell 7. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vård dygn enligt LVU och SoL efter år och kön	7	Tabell 29. Utskrivningar 4 § LVM samt andel vårdade enligt 27 § LVM.....	14
Tabell 8. Antal och andel utskrivningar; vårdtid i månader enligt LVU och SoL efter vårdtid och år.....	7	Tabell 30. Antal och andel utskrivningar enligt LVM och SoL efter vårdtid och år.....	14
Tabell 9. Antal utskrivningar från vård enligt LVU efter vilket boende barnet eller den unge skrevs ut till.....	8	Tabell 31. Andel utskrivningar från vård enligt LVM efter vilket boende klienterna skrevs ut till.....	15
Tabell 10. Vårdform barnet/den unge skrevs ut till när hen lämnade LVU-vård.....	8	Tabell 32. Andel utskrivningar från vård enligt LVM efter vilken vård klienterna skrevs ut till.....	15
Avvikningar från särskilda ungdomshem	8	Avvikningar från vård enligt LVM samt vårdavbrott.....	16
Tabell 11. Antal avvikningar från vård per 365 vård dygn efter år och kön.....	8	Tabell 33. Antal påbörjade avvikningar från vård och per 365 vård dygn enligt LVM efter år och kön	16
Tabell 12. Antal avvikningar per år efter avvikningarnas längd	9	Tabell 34. Avvikningarnas längd. Antal avvikningar efter avvikningarnas längd.....	16
Särskilda befogenheter på särskilda ungdomshem	9	Tabell 35. Antal vårdavbrott efter vilken vård som avbröts.....	16
Tabell 13. Antal beslut om särskilda befogenheter; LVU efter år och kön.....	9	Särskilda befogenheter på LVM-hem.....	17
Tabell 14. Avskiljningar LVU efter år och kön.....	9	Tabell 36. Antal beslut om särskilda befogenheter; LVM.....	17
SLUTEN UNGDOMSVÅRD	10	Tabell 37. Avskiljningar LVM.....	17
Platser och intagningar	10	BEGREPP	18
Tabell 15. Antal fastställda platser; samt intagningar LSU efter år.....	10	AKTUELLA LAGAR OCH PARAGRAFER – UTDRAG	19
Tabell 16. Andel (procent) intagningar enligt åldersintervall och år.....	10		
Tabell 17. Medel-, minimi- och maximiträftider i antal månader vid intagning för vård enligt LSU efter år.....	10		
Frigivningar.....	11		
Tabell 18. Andel frigivningar efter vad ungdomarna frigavs till efter år.....	11		
Särskilda befogenheter inom slutna ungdomsvård.....	11		
Tabell 19. Antal beslut om särskilda befogenheter LSU efter år.....	11		
Tabell 20. Avskiljningar LSU efter år.....	11		

SIS UPPDRAG

SiS är en förvaltningsmyndighet och verkar på uppdrag av regeringen. Finansieringen av SiS sker delvis med statliga medel och delvis genom dygnsavgifter från kommuner som placerar barn, unga och klienter vid myndighetens ungdoms- och LVM-hem.

SiS verksamhet är indelad i ungdomsvård och missbruksvård. Inom ungdomsvården vårdas barn och unga med psykosocial problematik eller som verkställer dom efter att ha blivit dömda till sluten ungdomsvård. Inom missbruksvården vårdas vuxna med missbruk. SiS verksamhet bedrivs i nära samarbete med socialtjänsten och all tvångsvård beslutas i domstol.

UNGDOMSVÅRD

Barn och unga kan vårdas utan samtycke av barnet, den unge eller dess vårdnadshavare efter beslut i domstol. SiS vård ges oftast för att barnet, den unge riskerar att skadas av sitt missbruk, sin brottsliga verksamhet eller på annat sätt betar sig socialt nedbrytande. Sådan vård får ges innan personen har fyllt 21 år. Om barnet eller den unge är under 18 år kan SiS också ge vård om det exempelvis finns förhållanden i hemmet som riskerar att skada den unges hälsa eller utveckling.

SLUTEN UNGDOMSVÅRD

Personer mellan 15 och 18 år som har begått brott kan av domstol dömas till påföljden sluten ungdomsvård. Påföljden är tidsbestämd i domen – lägst 14 dagar och högst fyra år – och verkställs vid SiS ungdomshem.

MISSBRUKSVÅRD

Tvångsvård enligt LVM kan beslutas om någon är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk och vårdbehovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Dessutom måste missbrukaren utsätta sin hälsa för allvarlig fara, riskera att förstöra sitt liv, eller befaras komma att skada sig själv eller någon närstående. Syftet med tvångsvården är att motivera den intagne till frivillig vård. Så snart det är möjligt ska vården ske i frivillig form, utanför LVM-hemmet. Tvångsvården får pågå i högst sex månader.

INNEHÅLLET I RAPPORTEN

SIS I KORTHET 2024

I rapporten redovisas grundläggande statistik om SiS verksamhet. Avsikten är att ge en övergripande bild av verksamheten på SiS i ett tre-årsperspektiv. I denna rapport redovisas statistik för åren 2024, 2023 och 2022.

KÄLLOR

Uppgifterna i rapporten är i de flesta fall hämtade ur KIA¹ och KAJ², de system som används för att föra socialtjänstjournal inom SiS. Under 2021 driftsattes KAJ som ersättare för KIA. Sedan mars 2021 används KAJ för ungdomsvård enligt LVU och missbruksvård och sedan april 2022 för den slutna ungdomsvården. I KIA och KAJ registreras alla beslut som rör den vårdade, men systemen används också för att bland annat föra journal och registrera behandlingsplaner.

Uppgifterna har tagits fram i februari 2025 och avser verksamhetsåret 2024. Uppgifter kan skilja sig från statistik framtagen vid andra tidpunkter eftersom det är möjligt att både ändra registreringar och att dröja med att göra registreringen i KIA och KAJ.

Siffror i rapporten kan vara avrundade vilket gör att totalsummorna inte alltid stämmer med delsummorna.

BEGREPP

De begrepp som används i rapporten förklaras närmare i avsnitten *Begrepp* samt *Lagar och paragrafer*.

NOTERING

På grund av dataförlust från elektroniska platsansökningar saknas information om placeringsorsak och missbruksmedel under perioden mars 2023 till februari 2024. Med anledning av detta saknas information om orsak för intagning eller missbruksmedel i många ärenden för dessa år.

1. SiS klient- och institutionsadministrativa system.

2. SiS klientadministrativa journalsystem.

UNGDOMSVÅRD

PLATSER PÅ SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

SiS hade den första januari 2024 en beslutad kapacitet³ inom ungdomsvården om 21 institutioner och 597 platser, exklusive LSU-platser.

Tabell 1. Antal och andel fastställda platser efter typ av plats, kön och år

Typ av platser	Fastställda platser					
	2024		2023		2022	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Låsbara	514	86 %	553	88 %	569	88 %
Öppna	83	14 %	75	12 %	78	12 %
Flickor	217	36 %	208	33 %	238	37 %
Pojkar	361	60 %	401	64 %	390	60 %
Flickor/pojkar	19	3 %	19	3 %	19	3 %
Totalt	597	100 %	628	100 %	647	100 %

INTAGNINGAR PÅ SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Tabell 2. Antal intagningar samt antal unika individer som togs in enligt LVU och SoL efter kön och år

Kön	Antal intagningar			Antal unika individer som togs in		
	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Flickor	217	289	347	197	272	314
Pojkar	469	621	707	457	580	634
Totalt	686	910	1 054	654	852	948

3. Enligt Verksamhetsplan 2024.

Tabell 3. Antal intagningar enligt LVU och SoL efter lagstöd⁴, år och kön

Lagstöd	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
LVU	217	468	685	287	620	907	347	706	1 053
Därav									
- 2 §	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- 2, 3 §	38	30	68	43	35	78	44	57	101
- 3 §	94	170	264	111	256	367	115	256	371
- 6 §	85	268	353	133	329	462	188	393	581
4 kap. 1 § SoL	0	1	1	2	1	3	0	1	1
Totalt	217	469	686	289	621	910	347	707	1 054

Tabell 4. Antal intagningar enligt LVU och SoL⁵ efter ålder, år och kön

Ålder	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
–15 år	86	178	264	143	193	336	152	204	356
16–17 år	93	209	302	96	313	409	137	369	506
18– år	38	82	102	50	115	165	58	134	192
Totalt	217	469	686	289	621	910	347	707	1 054

Tabell 5. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning enligt LVU och SoL efter år och kön

Ålder	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Medelålder	15,9	16,0	16,0	15,6	16,2	16,0	15,7	16,2	16,0
Minimiålder	12,0	11,0	12,0	11,0	9,0	9,0	10,0	10,0	10,0
Maximiålder	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0

4. Se avsnittet *Lagar och paragrafer*.

5. Se avsnittet *Lagar och paragrafer*.

Tabell 6. Antal intagningar enligt LVU och SoL efter orsak till vård, år och kön

Orsak till vård	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Annat socialt nedbrytande beteende	49	16	65	27	11	38	127	69	196
Kriminalitet	4	108	112	0	27	27	2	88	90
Kriminalitet och Annat socialt nedbrytande beteende	5	65	70	1	21	22	11	78	89
Kriminalitet o Missbruk	4	62	66	3	24	27	5	109	114
Kriminalitet, Missbruk och Annat socialt nedbrytande beteende	14	87	101	14	46	60	32	204	236
Missbruk	13	5	18	7	5	12	27	52	79
Missbruk och Annat socialt nedbrytande beteende	81	22	103	42	16	58	139	95	234
Orsak ej registrerad	47	104	151	195	471	666	4	12	16
Totalt	217	469	686	289	621	910	347	707	1 054

UTSKRIVNINGAR FRÅN SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Tabell 7. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vårddygn⁶ enligt LVU och SoL efter år och kön

	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Antal utskrivningar	253	527	780	294	653	947	346	633	979
Genomsnittligt antal vårddygn	240	230	233	228	208	214	188	170	176

Tabell 8. Antal och andel utskrivningar, vårdtid i månader enligt LVU och SoL efter vårdtid och år

Vårdtider	2024		2023		2022	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
0–3 månader	156	20 %	237	25 %	356	36 %
3–6 månader	194	25 %	226	24 %	243	25 %
6–12 månader	282	36 %	346	37 %	280	29 %
12–24 månader	142	18 %	128	14 %	91	9 %
24– månader	6	1 %	10	1 %	9	1 %
Totalt	780	100 %	947	100 %	979	100 %

⁶ Se kapitlet Begrepp avsnittet Vårddygn.

Tabell 9. Antal utskrivningar från vård enligt LVU efter vilket boende barnet eller den unge skrevs ut till

Vilket boende ungdomarna skrevs ut till	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Annat	8	109	117	12	92	104	9	46	55
Boende hos släkting/vänner	1	2	3	0	5	5	1	3	4
Eget boende	2	4	6	3	5	8	1	5	6
Föräldrahemmet	44	100	144	42	139	181	53	126	179
HVB- eller familjehem	187	293	480	226	389	615	263	403	666
Inackorderingshem/träningslägenhet/stöd-boende	5	8	13	5	12	17	6	17	23
Saknar utskrivningstyp	6	10	16	4	9	13	13	33	46
Totalt	253	526	779	292	651	943	346	633	979

Tabell 10. Vårdform barnet/den unge skrevs ut till när hen lämnade LVU-vård

Vilken vård ungdomarna skrevs ut till	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Annat	33	173	206	33	170	203	50	116	166
Insatser enligt LSS	2	3	5	11	6	17	8	7	15
Psykiatrisk öppenvård	2	2	4	1	2	3	0	1	1
Sjukhus, somatisk eller psykiatrisk	6	10	16	4	9	13	0	0	0
Vårdinsats i öppen form	0	1	1	0	4	4	13	33	46
Saknar utskrivningstyp	210	337	547	243	460	703	275	476	751
Totalt	253	526	779	292	651	943	346	633	979

AVVIKNINGAR FRÅN SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Nedan redovisas avvikelser från vård enligt LVU.

Tabell 11. Antal avvikelser från vård per 365 vård dygn efter år och kön

Påbörjade avvikelser	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Antal	90	81	171	90	158	248	166	254	420
Antal per 365 vård dygn	0,57	0,26	0,36	0,47	0,42	0,44	0,88	0,73	0,78

Tabell 12. Antal avvikningar per år efter avvikningarnas längd

Avvikningens längd	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Åter samma dag	32	19	51	27	43	70	50	61	111
1-3 dygn	26	21	47	26	30	56	52	48	100
4-7 dygn	11	11	22	10	22	32	24	35	59
8-14 dygn	2	7	9	6	20	26	12	30	42
15 dygn eller fler	19	23	42	21	43	64	28	80	108
Totalt	90	81	171	90	158	248	166	254	420

SÄRSKILDA BEFOGENHETER PÅ SÄRSKILDA UNGDOMSHEM**Tabell 13.** Antal beslut om särskilda befogenheter, LVU efter år och kön

Särskild befogenhet	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Avskiljning	611	300	911	573	339	912	617	347	964
Besök	32	83	115	20	66	86	25	76	101
Elektroniska kommunikationstjänster*	1 587	3 356	4 943	2 000	3 840	5 840	1 307	1 917	3 224
Förstöra eller försälja omhändertagen egendom	7	6	13	36	22	58	30	31	61
Kontroll av försändelse	574	1 290	1 864	532	1 570	2 102	593	950	1 543
Kroppsvsitation	2 995	7 771	10 766	3 854	8 822	12 676	3 810	8 374	12 184
Omhändertagande av egendom	583	598	1 181	811	875	1 686	582	742	1 324
Provtagning (blod-, urin-, utandnings-, saliv- och svett)	679	1 838	2 517	1 050	2 980	4 030	1 075	2 757	3 832
Rumsvsitation	934	2 613	3 547	1 114	3 259	4 373	900	3 391	4 291
Vård i enskildhet	267	617	884	371	842	1 213	378	770	1 148
Vård på låsbar enhet	262	537	799	346	753	1 099	423	860	1 283
Ytlig kroppsbesiktning	1 219	3 957	5 176	2 130	4 888	7 018	2 173	4 619	6 792

* Räknas som summan av initiala beslut och ersättande beslut

Tabell 14. Avskiljningar LVU efter år och kön

	2024			2023			2022		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Antal vårdade personer	362	816	1 178	437	946	1 383	468	925	1 393
Antal personer som avskildes	84	115	199	133	133	266	125	140	265
Antal avskiljningar	611	300	911	573	339	912	617	347	964
Antal avskiljningar per 365 vård dygn	3,85	0,96	1,93	2,97	0,91	1,61	3,28	0,99	1,79
Genomsnittlig tid i avskiljning	0t 33m	0t 46m	0t 37	0t 31m	0t 57m	0t 41m	0t 35m	0t 50m	0t 40m

SLUTEN UNGDOMSVÅRD

I verksamhetsplanen för 2024 hade 6 institutioner en beslutad kapacitet om tillsammans 117 platser avsedda för ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård.

PLATSER OCH INTAGNINGAR

Tabell 15. Antal fastställda platser, samt intagningar LSU efter år

Fastställda platser/Intagningar	2024	2023	2022
Antal platser	117	81	83
Enskilda individer som togs in	191	100	54
Antal intagningar	194	101	55

Tabell 16. Andel intagningar enligt åldersintervall och år

Ålder	2024	2023	2022
< 17 år	26,8 %	22,1 %	12,5 %
17–18 år	69,1 %	70,2 %	73,2 %
> 18 år	4,1 %	7,7 %	14,3 %

Tabell 17. Medel-, minimi- och maximistrafftider i antal månader vid intagning för vård enligt LSU efter år

	2024	2023	2022
Medeltid	17,9	17,4	14,4
Minimitid	1,0	3,0	2,0
Maximitid	48,0	48,0	48,0

FRIGIVNINGAR

Under år 2024 frigavs 91 ungdomar efter verkställd sluten ungdomsvård, år 2023 frigavs 61 ungdomar och år 2022 frigavs 59 ungdomar.

Tabell 18. Andel frigivningar efter vad ungdomarna frigavs till efter år

Vad ungdomarna frigavs till	2024	2023	2022
Föräldrahemmet	43 %	24 %	32 %
Boende hos släkting/vänner	2 %	4 %	2 %
HVB- eller familjehem	10 %	0 %	4 %
Eget boende	4 %	2 %	4 %
Fortsatt vård inom SiS/Annat	32 %	31 %	17 %
Totalt	91 %	61 %	59 %

SÄRSKILDA BEFOGENHETER INOM SLUTEN UNGDOMSVÅRD

Tabell 19. Antal beslut om särskilda befogenheter LSU efter år

Särskild befogenhet	2024	2023	2022
Avskiljning	17	59	17
Elektroniska kommunikationstjänster*	913	989	576
Förstöra eller försälja omhändertagen egendom	4	9	2
Kontroll av försändelse	2 119	720	484
Kroppsvisitation	3 360	1 551	1 241
Omhändertagande av egendom	453	204	116
Provtagning (blod-, urin-, utandnings-, saliv- och svett)	447	208	204
Rumsvisitation	2 257	807	761
Besök	252	139	89
Vård i enskildhet	222	122	67
Ytlig kroppsbesiktning	2 326	1 026	813

* Beräknas som summan av initiala och ersättande beslut.

Tabell 20. Avskiljningar LSU efter år

	2024	2023	2022
Antal vårdade personer	283	156	115
Antal personer som avskildes	11	27	13
Antal avskiljningar	17	59	17
Antal avskiljningar per 365 vård dygn	0,12	0,86	0,29
Genomsnittlig tid i avskiljning	0t 57m	1t 57m	2t 13m

MISSBRUKSVÅRD

PLATSER PÅ LVM-HEM

I verksamhetsplanen för 2024 hade 11 LVM-hem 335 beslutade platser⁷ för missbruksvård.

Tabell 21. Antal och andel fastställda platser efter typ av plats, kön och år

Typ av platser	Fastställda platser					
	2024		2023		2022	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Läsbara	244	73 %	243	69 %	243	68 %
Öppna	91	27 %	110	31 %	116	32 %
Kvinnor	137	41 %	140	40 %	157	44 %
Män	198	59 %	213	60 %	202	56 %
Totalt	335	100 %	353	100 %	359	100 %

INTAGNINGAR PÅ LVM-HEM

Tabell 22. Antal intagningar och individer som togs in efter kön och år

Kön	Antal intagningar			Antal individer som togs in		
	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Kvinnor	258	336	315	247	320	300
Män	492	517	575	462	478	531
Totalt	750	853	890	709	798	831

Tabell 23. Antal och andel intagningar efter lagrum⁸ för placering och år

Lagrum för placering	2024		2023		2022	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
LVM	741	99 %	831	97 %	868	98 %
Därav						
– 4 § LVM	251	33 %	239	28 %	229	26 %
– 13 § LVM	490	65 %	592	69 %	639	72 %
4 kap. 1 § SoL	9	1 %	22	3 %	22	2 %
Totalt	750	100 %	853	100 %	890	100 %

7. Enligt Verksamhetsplan 2023.
8. Se avsnittet *Lagar och paragrafer*.

Tabell 24. Antal intagningar enligt LVM och SoL efter ålder, år och kön

Ålder	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
–24 år	58	73	131	84	62	146	54	69	123
25–29 år	31	60	91	52	92	144	79	90	169
30–39 år	75	140	215	91	162	253	100	153	253
40–49 år	39	69	108	39	77	116	36	115	151
50–59 år	29	57	86	32	58	90	19	82	101
60– år	26	93	119	38	66	104	27	66	93
Totalt	258	492	750	336	517	853	315	575	890

Tabell 25. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning (LVM och SoL) efter år och kön

Ålder	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Medelålder	37,3	40,5	39,4	35,9	38,0	37,2	34,7	38,6	37,2
Minimiålder	18	18	18	18	18	18	19	18	18
Maximiålder	84	78	84	77	81	81	80	80	80

Tabell 26. Antal intagningar enligt LVM efter missbruksmedel, år och kön

Ålder	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Missbruksmedel	122	254	376	37	55	92	164	330	494
Alkohol	82	132	214	28	33	61	135	208	343
Narkotika	7	15	22	3	4	7	13	19	32
Övrigt	47	91	138	268	425	693	3	18	21
Ej registrerat	258	492	750	336	517	853	315	575	890
Totalt	258	492	750	336	517	853	315	575	890

UTSKRIVNINGAR FRÅN LVM-HEM

Tabell 27. Antal och andel utskrivningar efter lagrum⁹ vid utskrivningstillfället och år

Lagrum vid utskrivning	2024		2023		2022	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
LVM	762	99 %	870	98 %	855	97 %
Varav						
– 4 § LVM	684	89 %	774	87 %	745	85 %
– 13 § LVM	78	10 %	96	11 %	110	13 %
4 kap. 1 § SoL	9	1 %	22	2 %	22	3 %
Totalt	771	100 %	892	100 %	877	100 %

Tabell 28. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vårddygn¹⁰ enligt LVM och SoL efter år och kön

	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Antal utskrivningar	272	499	771	343	549	892	310	567	877
Genomsnittligt antal vårddygn	175	162	167	171	159	164	168	157	161

Tabell 29. Utskrivningar 4 § LVM samt andel vårdade enligt 27 § LVM

Vårdform	2024	2023	2022
Utskrivningar där klienten vårdats enligt 4 § LVM	684	774	745
Därav också vårdade enligt 27 § LVM	552	587	574
Andel som vårdats enligt 27 § LVM	81 %	76 %	77 %

Tabell 30. Antal och andel utskrivningar enligt LVM och SoL efter vårdtid och år

Vårdtider	2024		2023		2022	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
0 – 13 dygn	81	11 %	110	12 %	122	14 %
13 – 89 dygn	12	2 %	14	2 %	16	2 %
89 – 179 dygn	117	15 %	122	14 %	104	12 %
> 179 dygn	561	73 %	646	72 %	635	72 %
Totalt	771	100 %	892	100 %	877	100 %

9. Se avsnittet *Lagar och lagrum*.10. Se kapitlet *Begrepp*, avsnittet *Vårddygn*.

Tabell 31. Antal utskrivningar från vård enligt LVM efter vilket boende klienterna skrevs ut till

Vilket boende klienterna skrevs ut till	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Andrahands-/inne-boende	6	4	10	6	5	11	6	6	12
Boende hos släkting/vänner	12	10	22	15	18	33	16	12	28
Eget boende	88	144	232	114	136	250	85	152	237
Föräldrahemmet	17	20	37	20	26	46	25	29	54
HVB- eller familjehem	87	149	236	110	161	271	103	189	292
Härbärge/bostadslöshet	4	9	13	5	12	17	4	9	13
Inackorderingshem/träningslägenhet/stöd-boende	41	103	144	45	127	172	41	105	146
Saknar utskrivningstyp	4	2	6	4	2	6	1	5	6
Annat	13	58	71	24	62	86	29	60	89
Totalt antal utskrivningar	272	499	771	343	549	892	310	567	877

Tabell 32. Antal utskrivningar från vård enligt LVM efter vilken vård klienterna skrevs ut till

Vilken vård klienterna skrevs ut till	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Annat	70	164	234	110	197	307	106	216	322
Insatser enligt LSS	4	6	10	5	7	12	5	3	8
Psykiatrisk öppenvård	17	25	42	11	11	22	7	8	15
Saknar utskrivningstyp	4	2	6	4	2	6	1	5	6
Sjukhus, somatisk eller psykiatrisk	3	0	3	2	2	4	2	2	4
Vårdinsats i öppen form	174	302	476	211	330	541	189	333	522
Totalt antal utskrivningar	272	499	771	343	549	892	310	567	877

AVVIKNINGAR FRÅN VÅRD ENLIGT LVM SAMT VÅRDAVBROTT

Nedan redovisas avvikningar och vårdavbrott¹¹ för respektive år.

Tabell 33. Antal påbörjade avvikningar från vård och per 365 vårddygn enligt LVM efter år och kön

	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Antal	45	92	137	73	107	180	59	131	190
Antal per 365 vårddygn	0,35	0,41	0,39	0,46	0,46	0,46	0,39	0,54	0,48

Tabell 34. Avvikningarnas längd. Antal avvikningar efter avvikningarnas längd

Avvikningsdygn	Antal avvikningar per år		
	2024	2023	2022
Åter samma dag	44	58	45
1 – 3 dygn	42	59	64
4 – 7 dygn	23	20	31
8 – 14 dygn	9	13	21
15 dygn eller fler	19	30	29
Totalt	137	180	190

Tabell 35. Antal vårdavbrott efter vilken vård som avbröts

Vårdavbrott från	Antal vårdavbrott per år		
	2024	2023	2022
Vård enligt 27 § LVM	204	215	236
Vård inledd på sjukhus	0	0	0
Totalt	204	215	236

11. Se kapitlet *Begrepp* avsnittet *Avvikning och vårdavbrott*.

SÄRSKILDA BEFOGENHETER PÅ LVM-HEM

Tabell 36. Antal beslut om särskilda befogenheter, LVM

	2024			2023			2022		
Särskild befogenhet	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Avskiljning	150	27	177	26	50	76	40	61	101
Elektroniska kommunika- tionstjänster*	94	34	128	199	193	392	96	1 556	1 652
Förstöra eller försälja omhändertagen egendom	73	65	138	114	88	202	68	99	167
Kontroll av försändelse	1 727	1 263	2 990	2 056	1 362	3 418	1 283	1 181	2 464
Kroppsvisitation	1 250	2 166	3 416	1 737	2 297	4 034	1 276	2 266	3 542
Omhändertagande av egendom	875	1 088	1 963	980	909	1 889	726	1 286	2 012
Provtagning (blod-, urin-, utandnings-, saliv- och svett)	604	646	1 250	950	673	1 623	722	703	1 425
Besök	106	20	126	93	29	122	62	62	124
Rumsvisitation	187	786	973	331	351	682	176	561	737
Vård i enskildhet	286	254	540	375	259	634	383	263	646
Vård på låsbar enhet	421	715	1 136	550	730	1 280	523	826	1 349
Ytlig kroppsbesiktning	601	889	1 490	812	946	1 758	632	1 054	1 686

* Beräknas som summan av initiala och ersättande beslut.

Tabell 37. Avskiljningar LVM

	2024			2023			2022		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Antal vårdade personer	358	607	965	432	639	1 071	410	679	1 089
Antal personer som avskildes	15	18	33	16	32	48	12	40	52
Antal avskiljningar	150	27	177	26	50	76	40	60	100
Antal avskiljningar per 365 vårddyg	1,18	0,12	0,50	0,17	0,22	0,20	0,27	0,24	0,25
Genomsnittlig tid i avskiljning	0t 40m	3t 07m	1t 02m	0t 44m	4t 32m	3t 14m	0t 42m	3t 41m	2t 29m

BEGREPP

PLACERING OCH INTAGNING

Socialtjänsten kan ansöka om plats hos SiS för vård med stöd av LVM, LVU eller SoL. SiS bokar då en plats på ett LVM-hem eller ett särskilt ungdomshem genom en s.k. placering. Tiden mellan att ansökan kommer in och att placering sker kallas väntetid.

Vården påbörjas vid intagning vilket i regel är när personen kommer till institutionen. I rapporten redovisas antalet intagningar för vuxna vårdade enligt LVM eller SoL samt för ungdomar vårdade enligt LVU eller SoL.

En dom till sluten ungdomsvård ska verkställas när den vunnit laga kraft. Verkställigheten av sluten ungdomsvård inleds genom att den dömda tas in på en låsbar enhet på särskilt ungdomshem. I rapporten redovisas antalet intagningar enligt LSU.

INDIVIDER OCH ELLER BESLUT

En individ kan vara föremål för flera beslut om vård under ett år. Individens vård kan också förändras under pågående vård, exempelvis från LVU till SoL. I sådana fall fattas nya beslut om placering/intagning. I tabellerna redovisas därför både antalet individer och antalet beslut om intagning.

UTSKRIVNING/FRIGIVNING

En utskrivning sker när vården inom SiS avslutas eller när det fattas beslut om att förändra vården så att den sker med stöd av annat lagrum. I rapporten redovisas antalet utskrivningstillfällen under året där den sammanlagda vistelseperioden är mer än ett (1) dygn.

En frigivning sker då en ungdom avtjänat straff enligt LSU. I rapporten redovisas antalet frigivna individer under året.

VÅRDDYGN

Vård dygn avser antalet dygn en ungdom eller klient vårdats inom SiS. Vård inledd på sjukhus inkluderas i beräkningen av vård dygn (gäller LVM) men tid i häkte eller fängelse och eventuella avvkningsdagar inkluderas inte.

AVVIKNING OCH VÅRDAVBROTT

En avvikning sker när klienten eller den unge:

- avviker från institutionen/ institutionsområdet
- avviker vid en bevakad vistelse utanför institutionen
- avviker vid en sjukhusvistelse
- inte återkommer vid utsatt tid efter en obebakad vistelse utanför institutionen.

Med vårdavbrott däremot avses att en klient lämnar sjukhuset eller bryter pågående vård enligt 27 § LVM.

AKTUELLA LAGAR OCH PARAGRAFER – UTDRAG

LAGEN (1990:52) MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA (LVU)

Ungdomar kan vårdas vid SiS institutioner med stöd av 2 och 3 §§ LVU eller efter ett omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § LVU. I LVU anges bland annat följande:

2 § LVU Vård ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas (*miljö*).

3 § LVU Vård ska också beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (*eget beteende*).

6 § LVU Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller med hänsyn till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

LAGEN (1998:603) OM VERKSTÄLLIGHET AV SLUTEN UNGDOMSVÅRD (LSU) OCH BROTTSBALKEN (BRB)

Ungdomar kan dömas till sluten ungdomsvård i stället för fängelse när de har begått brott. Den slutna ungdomsvården verkställs vid SiS institutioner. I LSU och BrB anges bland annat följande:

32 kap. 5 § BrB Har någon begått brott innan han eller hon fyllt arton år och finner rätten att påföljden bör bestämmas till fängelse, ska rätten i stället bestämma påföljden till sluten ungdomsvård under viss tid. Detta gäller dock inte om det, med hänsyn till den tilltalades ålder vid lagföringen eller annan omständighet, finns särskilda skäl däremot. Rätten får bestämma tiden för sluten ungdomsvård till lägst fjorton dagar och högst fyra år. Bestämmelser om verkställighet finns i LSU.

4 § LSU Verkställighet av sluten ungdomsvård inleds genom att den dömda tas in i ett särskilt ungdomshem.

LAGEN (1988:870) OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)

Missbrukare kan vårdas vid SiS institutioner med stöd av 4 § LVM eller efter ett omedelbart omhändertagande med stöd av 13 § LVM. I LVM anges bland annat följande:

4 § LVM Tvångsvård ska beslutas om någon till följd av ett fortgående missbruk av t.ex. alkohol och narkotika är i behov av vård och vårdbehovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Missbruket ska leda till att missbrukaren utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara, löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv, eller kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

13 § LVM Socialnämnden får besluta att en missbrukare omedelbart ska omhändertas om det är sannolikt att missbrukaren kan beredas vård med stöd av LVM och rättens beslut inte kan avvaktas på grund av att missbrukaren kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat om han eller hon inte får omedelbar vård. Detsamma gäller om det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

27 § LVM SiS ska så snart det kan ske med hänsyn till den planerade vården besluta att den intagne ska beredas tillfälle att vistas utanför LVM-hemmet för vård i annan form.

ÖVRIGA LAGAR OCH PARAGRAFER

I mån av plats kan frivilligt placerade ungdomar och klienter vårdas på SiS institutioner med stöd av Socialtjänstlagen (2001:453), SoL:

4 kap. 1 § SoL Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

